

Sygn. akt I C 1916/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Jolanta Dziki

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2019 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Szpitala Wojewódzkiego w C.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I powództwo oddala;

II zasądza od powoda (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz pozwanego (...) S.A. w Ł. kwotę 270,00 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1916/18

UZASADNIENIE

Powód (...) Szpital Wojewódzki w C. wniósł w dniu 30 listopada 2018 r. pozew przeciwko (...) S.A. w Ł., żądając pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. wydanego w sprawie I C 1290/14 wraz z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 9461/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W.. Powód wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany (...) S.A. w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2018 r. Sąd zwolnił powoda (...) Szpital Wojewódzki w C. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Prawomocnym postępowaniem z dnia 19 grudnia 2018 r. Sąd umorzył postępowanie w zakresie wniosku powoda (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. o udzielenie zabezpieczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Prawomocnym wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. wydanym w sprawie I C 1290/14 Sąd Rejonowy w Ciechanowie zasądził od pozwanego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz powoda (...) S.A. w Ł. kwotę 49965,08 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31.07.2014 r. do dnia zapłaty oraz

kwotę 4916,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Wyrokiem z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie IV Ca 548/15 Sąd Okręgowy w Płocku oddalił apelację pozwanego od tego wyroku i zasądził od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. na rzecz (...) S.A. w Ł. kwotę 1200,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję (bezsporne).

W dniu 20 czerwca 2016 r. (...) Szpital Wojewódzki w C. zapłacił na rzecz (...) S.A. w Ł. kwotę 49965,08 zł tytułem należności głównej, kwotę 8324,32 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych, kwotę 4916,00 zł tytułem kosztów procesu za I instancję oraz kwotę 1200 zł tytułem kosztów procesu za II instancję (dowody wpłaty k. 38, 40 - 42).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W. prowadziła w sprawie Km 9461/18 postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela (...) S.A. w Ł. (poprzednio (...) S.A. w Ł.) przeciwko dłużnikowi (...) Szpitalowi Wojewódzkiemu w C. o świadczenie pieniężne na podstawie tytułu wykonawczego stanowiącego prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. Egzekucja prowadzona była zgodnie z wnioskiem wierzyciela w zakresie żądania skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w kwocie 601,64 zł. Postępowanie egzekucyjne było wszczęte 19 listopada 2018 r. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji wraz z odpisem tytułu wykonawczego dłużnik otrzymał dnia 22 listopada 2018 r. Egzekucja prowadzona była z wierzytelności przysługującej dłużnikowi w stosunku do Narodowego Funduszu Zdrowia w W.. W dniu 27 listopada 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W. przekazała w sprawie Km 9461/18 wierzycielowi (...) S.A. w Ł. tytułem wyegzekwowanego świadczenia oraz kosztów zastępstwa procesowego w egzekucji kwotę 669,14 zł, w tym należność główna - 601,64 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w egzekucji – 67,50 zł (akta Km 9461/18).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 27 listopada 2018 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W. stwierdziła zakończenie postępowania egzekucyjnego i zwróciła tytuł wykonawczy wierzycielowi (odpis postanowienia k. 29 akt Km 9461/18).

Powyższe okoliczności sprawy są niesporne. Wynikają wprost z udokumentowanych czynności dokonanych w sprawie Km 9461/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W. oraz dowodów wpłaty (k. 38, 40 – 42).

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód (...) Szpital Wojewódzki w C. wnosił pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, stanowiącego prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. wydanego w sprawie I C 1290/14 w całości.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Jak wynika z treści pozwu podstawą żądania przez powoda (...) Szpital Wojewódzki w C. pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest art. 840 § 1 pkt 2) kpc tj. nastąpienie po powstaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło. W wyroku z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie I CSK 282/08 Sąd Najwyższy podkreślił, że skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 kpc jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, a więc wyłącznie mających charakter materialnoprawny.

W niniejszej sprawie, Sąd ustalił, że w dniu 20 czerwca 2016 r. powód (...) Szpital Wojewódzki w C. spełnił roszczenie zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. wydanego w sprawie I C 1290/14, w zakresie należności głównej, kosztów procesu oraz odsetek ustawowych, a zatem zobowiązanie wygasło.

Wskazać należy, że – jak wynika z treści pozwu – przedmiotem sporu jest w niniejszej sprawie w istocie ustalenie według jakiej stopy procentowej pozwany (...) Szpital Wojewódzki w C. zobowiązany był uiszczyć odsetki ustawowe od należności głównej. Bezsprzeczne było bowiem między stronami, że należność główna została przez Szpital zapłacona, na co wskazuje również treść wniosku egzekucyjnego. Bezsprzeczne jest również, że Szpital wraz z należnością główną zapłacił pozwanemu w dniu 20 czerwca 2016 r. odsetki od należności głównej w wysokości odsetek ustawowych, w tym od dnia 1 stycznia 2016 r. w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Z treści wniosku egzekucyjnego nie wynika według jakiej stopy procentowej zostały obliczone przez wierzyciela, a pozwanego w niniejszej sprawie odsetki ustawowe. Z treści odpowiedzi na pozew wynika, że wysokość odsetek ustawowych została ustalona według stopy odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

W ocenie Sądu, w pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego z art. 840 kpc dopiero z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może być jednak skutecznie złożone po wyegzekwowaniu należności w całości (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988 r. w sprawie I CR 255/88, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2002 r. w sprawie I PKN 197/01).

Niewątpliwie, sytuacja w niniejszej sprawie jest jednak odmienna, gdyż wierzyciel został zaspokojony w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia. W takim przypadku nie gaśnie wykonalność tytułu, istnieje bowiem potencjalna możliwość jego wykonania. Przedmiotowa należność wynikająca z wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie I C 1290/14 została bowiem spełniona dobrowolnie (co nie było sporne), nie zaś w drodze egzekucji. W wyroku z dnia 4 listopada 2005 r. w sprawie V CK 296/05, Sąd Najwyższy wskazał, iż dobrowolne spełnienie świadczenia po uzyskaniu przez wierzyciela tytułu wykonawczego nie wyklucza wytoczenia przez dłużnika powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (840 kpc). Uznać zatem należy, że – co do zasady – powództwo podlegałoby uwzględnieniu.

Wskazać jednak należy, że z uzasadnienia pozwu wynika, że istotą sporu jest skierowanie przez wierzyciela do egzekucji przedmiotowego tytułu wykonawczego w zakresie odsetek ustawowych, których stopa procentowa jest sporna pomiędzy stronami. Okoliczność ta wskazuje, że roszczenie Szpitala dotyczy więc jedynie kwestii skapitalizowanych odsetek egzekwowanych w sprawie Km 9461/18 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy L. W., a zatem jedynie części tytułu wykonawczego, stanowiącego prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. wydany w sprawie I C 1290/14 tj. w zakresie odsetek ustawowych. Powód nie wykazał, aby zachodziła jakakolwiek obawa ponownego wszczęcia postępowania egzekucyjnego

przez wierzyciela, a pozwanego w sprawie niniejszej (...) S.A. w Ł.. Uznanie, że spełnienie świadczenia dobrowolnie przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego zawsze skutkuje koniecznością wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego prowadziłyby do konieczności wytaczania tego rodzaju powództw również z sytuacjach bezspornych, jak w sprawie niniejszej.

Komornik Sądowy związany jest w tym zakresie wnioskiem wierzyciela i nie bada, w przypadku egzekucji roszczenia obejmującego skapitalizowane odsetki, sposobu ich obliczenia (od jakiej kwoty, za jaki okres, według jakiej stopy procentowej). Wskazać należy, że Komornik Sądowy przekazał wierzycielowi (...) S.A. w Ł. pieniądze uzyskane w toku egzekucji w dniu 27 listopada 2018 r.

Stosownie do art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2019 r.), komornik ma obowiązek w terminie 4 dni przekazać uprawnionemu wyegzekwowane należności, a jeżeli dopuści do opóźnienia, jest obowiązany zapłacić uprawnionemu odsetki ustawowe za opóźnienie od kwot otrzymanych i nierozliczonych w terminie. Zgodnie z powszechnie przyjętym poglądem, w tych sprawach egzekucyjnych, w których sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nie jest wymagane, jak w sprawie Km 9461/18, czterodniowy termin do przekazania wyegzekwowanych należności trzeba liczyć od dnia uzyskania przez komornika egzekwowanej należności, np. od dnia zapłaty przez nabywcę ceny nabycia licytowanej ruchomości (art. 871 kpc), od dnia przekazania komornikowi przez pracodawcę zajętego wynagrodzenia za pracę (art. 881 § 3 pkt 2 kpc) albo od dnia przekazania komornikowi przez bank zajętej kwoty na rachunku bankowym (art. 889 § 1 pkt 1 kpc).

Wskazać również należy, że dłużnik traci prawo do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym, co nie odbiera mu możliwości poszukiwania sądowej ochrony jego praw w odrębnym postępowaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1978 r. w sprawie III CRN 310/77, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie II CSK 679/13). Powództwo z art. 840 kpc, ma bowiem na celu zapobieżenie możliwości zaspokojenia się wierzyciela. Staje się zatem bezprzedmiotowe po jego zaspokojeniu. Od tej chwili dłużnik może jedynie żądać naprawienia szkody wywołanej przeprowadzeniem egzekucji niezgodnie z tytułem wykonawczym. Rozstrzygnięcie tego rodzaju żądań nie jest jednak dopuszczalne w sprawie o pozbawienie tytułu wykonawczego z uwagi na treść art. 321 § 1 kpc. Brak jest również podstaw, aby w toku niniejszego procesu rozstrzygać spór pomiędzy stronami co do wysokości stopy procentowej odsetek ustawowych określonych w pkt I prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie I C 1290/14. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 352 kpc, to sąd, który wydał wyrok, rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści. Potrzeba dokonania wykładni wyroku staje się z reguły aktualna podczas wykonywania wyroków w postępowaniu egzekucyjnym. Konieczność dokonania wykładni jest wynikiem albo wadliwego, nie dość precyzyjnego sformułowania wyroku, albo też wadliwego jego rozumienia przez stronę, albo też rezultatem sprzecznych stanowisk stron w zakresie treści tytułu. Chodzi o sytuację, gdy treść wyroku jest sformułowana w sposób niejasny, który może budzić wątpliwości co do samego rozstrzygnięcia, zakresu powstałej powagi rzeczy osądzonej, a także na tle jego wykonania lub oceny jego skuteczności.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd oparł się o zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania określoną w art. 98 kpc, uznając za zasadne obciążenie powoda kosztami procesu w całości. Na zwrot kosztów na rzecz pozwanego (...) S.A. w Ł. składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 270,00 zł, którego wysokość zostało ustalona stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (brak dowodu uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Wskazać należy, że wprawdzie powód korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych, jednakże zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.